

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
t.a.v. [REDACTED]
Postbus 20401
2500 EK 'S-GRAVENHAGE

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 680 76 80
www.brabant.nl
IBAN NL86INGB0674560043

Bereikbaarheid
openbaar vervoer en fiets:
www.brabant.nl/route

Onderwerp

Advies winningsplan Zevenbergen II voor geothermie

Geachte [REDACTED],

Op 22 juni 2020 ontvingen wij uw verzoek om in het kader van de Mijnbouwwet advies te geven inzake het winningsplan aardwarmte Zevenbergen II van Geobrothers B.V. en Visser & Smit Hanab B.V.. De aanvraag van Geobrothers en Visser & Smit Hanab B.V. (later VSH) heeft betrekking op de gemeenten Moerdijk en Etten-Leur.

De reactietermijn is op ons verzoek verlengd tot en met 30 oktober 2020.

Op 6 juli 2020 heeft het ministerie van Economische Zaken en Klimaat een online vergadering georganiseerd met alle betrokken partijen, waarbij naast uw ministerie, SodM en TNO een toelichting hebben gegeven op het winningsplan. In deze vergadering hebben de partijen enkele aandachtspunten meegegeven.

Wij staan positief tegenover de ontwikkeling van geothermie en de voorgenomen instemming met het winningsplan. Wij zijn van mening dat de voorgestelde vorm van geothermie een bijdrage kan leveren aan het aandeel duurzame energie en CO₂-reductie.

Wij achten het wel van groot belang dat winning van aardwarmte veilig en milieuhygiënisch verantwoord wordt gerealiseerd. Wij nemen deze aspecten dan ook mee in ons advies.

Conform de huidige Mijnbouwwet zijn de volgende aspecten beoordelingsgronden bij een winningsplan, conform artikel 36 van de Mijnbouwwet:

- veiligheid voor omwonenden of het voorkomen van schade;
- het planmatig gebruik van natuurlijke rijkdommen in de ondergrond;
- nadelige gevolgen voor milieu en/of natuur.

Datum

27 oktober 2020

Ons kenmerk

C2270055/4774480

Uw kenmerk

DGKE-WO/20170462

Contactpersoon

[REDACTED]

Telefoon

[REDACTED]

Email

[REDACTED]@brabant.nl

Bijlage(n)

-

Bodemtrilling

In de aanvraag van VSH wordt aangegeven dat de aardwarmtewinning in Zevenbergen een laag potentieel oplevert voor bodemtrilling en als gevolg daarvan ook geen bodembeweging wordt verwacht. De adviezen die door TNO-AGE, SodM en de TCBB zijn gegeven onderschrijven dit en komen zelfs met een lagere risicoinschatting dan VSH. Op basis van de verstrekte informatie en adviezen, achten ook wij de kans op bodemtrilling laag. Ondanks dat het risico op seismiciteit klein is hechten we er wel belang aan dat de uitvoerder een communicatieplan uitwerkt en implementeert wanneer eventuele seismiciteit plaatsvindt, zoals SodM ook adviseert. Ook onderschrijven wij het advies van de TCBB om in de nabijheid van de put in Zevenbergen minimaal 3 versnellingsmeters te plaatsen. In onze ogen is op dit moment in West-Brabant geen adequate monitoring van seismiciteit mogelijk, aangezien de dichtstbijzijnde versnellingsmeters van het huidige KNMI netwerk zich op meer dan 40km van de putlocaties bevinden.

Datum

27 oktober 2020

Ons kenmerk

C2270055/4774480

Bodemdaling: kans op schade en mogelijke gevolgen voor natuur en infrastructuur

De bodemdaling als gevolg van de winning van aardwarmte wordt door VSH ingeschat op minder dan 7mm. TNO-AGE komt in hun berekeningen op een nog lagere bodemdaling van 5mm. De te verwachten bodemdaling door de warmtewinning is dermate klein dat deze nauwelijks meetbaar zal zijn. Het is in onze ogen niet te verwachten dat er hierdoor schade zal optreden.

Schade als gevolg van de winning van aardwarmte

Wij adviseren om zorg te dragen voor een goede schaderegeling voordat overgegaan wordt tot het winnen van aardwarmte. Zodat als sprake is van schade als gevolg van aardwarmtewinning deze via een transparante regeling wordt behandeld en binnen een acceptabele termijn (bv 6 maanden) tot uitkering van de vergoeding leidt. Daarnaast is van belang dat er voldoende financiële zekerheid is voor het vergoeden van schade of het ongedaan maken van de gevolgen van calamiteiten.

Omvang gebied en planmatig gebruik van de ondergrond

Naar onze mening is in zowel de opsporingsvergunning als winningsvergunning een ruimtelijk gebied geclaimd van de ondergrond dat passend is bij de omvang van de huidige geothermiewinning. We vinden het wel van belang dat bij toekomstige winningen in de regio rekening wordt gehouden met de interferentie van de bestaande geothermiewinning(en).

Nadelige gevolgen voor het milieu en natuur: technische risico's putten

In artikel 9, eerste lid, onder b, van de Mijnbouwwet is opgenomen dat een vergunning geheel of gedeeltelijk kan worden geweigerd op grond van de manier waarop de aanvrager voornemens is de activiteiten voor winning te verrichten, waaronder de bij die activiteiten te gebruiken technieken, hulpmiddelen of stoffen.

In Noord-Brabant zijn tot enkele honderden meters diep zoete grondwatervoorraden aanwezig. De bescherming van dit grondwater is belangrijk vanwege de drinkwaterwinning. Ook buiten de vastgestelde grondwaterbeschermingsgebieden is het van groot belang om zorg te dragen voor een goede putintegriteit om verontreiniging van grondwater te voorkomen.

Datum

27 oktober 2020

Ons kenmerk

C2270055/4774480

Bij de aardwarmteboringen in Zevenbergen is gebruik gemaakt van een enkelwandige putconstructie. Als een dergelijke put gaat lekken door bijvoorbeeld corrosie kan zout formatiewater direct de zoete drinkwatervoorraden verontreinigen. Daarom vragen wij uw aandacht voor corrosiepreventie en het monitoren van de kwaliteit van de putintegriteit.

Drinkwaterwinning staat in de "Visie op de Ondergrond" van de provincie Noord-Brabant boven de winning van aardwarmte. Het is daarom van groot belang om te zorgen dat aardwarmtewinning geen nadelige gevolgen heeft voor drinkwatervoorraden.

In de directe nabijheid van Zevenbergen zijn geen drinkwaterwinningen (15km) of Natura2000 gebieden (6km) aanwezig, waardoor er geen direct risico is voor deze gebieden.

Monitoring grondwaterkwaliteit

In de Nederlandse praktijk worden normaliter geen monitoringsfilters in (semi-) afgesloten watervoerende pakketten nabij mijnbouwwerken geplaatst. Het ontbreken van monitoring in deze watervoerende pakketten wordt gemotiveerd door verwijzing naar het bestaan van meerdere barrières, dat wil zeggen meerdere gecementeerde verbuizingen in combinatie met drukmetingen en de analogie met bemeten dubbelwandige opslagsystemen. Bij de geothermie putten voor de winning Zevenbergen is geen sprake van dubbelwandige putten. Wij achten monitoring van de kwaliteit van het grondwater dan ook van groot belang. Daarnaast is monitoring van belang voor het verkrijgen van vertrouwen (toezichthouders, ontwikkelaars en (publieke) stakeholders) in de genomen beschermende maatregelen. Wij verzoeken u om naast de monitoring van de put ook monitoring van het grondwater voor te schrijven. Wij adviseren om de nulsituatie binnen één jaar na instemming met het winningsplan vast te leggen. Relevante aspecten van de grondwatermonitoring zijn o.a. temperatuurveranderingen, zoutgehalten en chemicaliën uit de boorspoeling.

Overeenkomstig het door Gedeputeerde Staten van
Noord-Brabant genomen besluit,
namens deze,

programmamanager Milieu en Energie

Datum

27 oktober 2020

Ons kenmerk

C2270055/4774480

In verband met geautomatiseerd verwerken is dit document digitaal ondertekend.